

1Timoteo

Timoteo veize Paulo'a

Mirihirote'e So'ağa Ibi'a

Ihore Ğoe'a

So'a 'ahi'e Paulo'a Timoteo veize mirihiro. Timoteo mogae Giriki vazega zu vi'a'e Iuda rogaegäa. Timoteo'e Paulo teite harame raga've'na'a, ani dananiro. Paulo'a ibite Timoteo teite Efeso ekalesia veize gauiro ebu Timoteo'a ze ibitozoga veize ani e'ea modiro. Timoteo'e Efeso ekalesia veize gaue'ete'e zamağano Paulo'a so'a 'ahi mirihiro. E'e madağano ġuriro ihore azağani'a ekalesia tutuze ve'orinu 'ahine, Paulo'a zege ihore'e ve'oğa rae fureniro, zu ekalesia azağ'a'e zege ġoere ago hegoto'i rae ihoziro. Ebu ekalesia ibitozi'ete'e azağ'a'e nougenouge radite'e zu nougenouge gauite'e moneo ġoeriro. Ebu Iesu Keriso tuğure vazega manoga rouga veize zu ekalesia azağ'a nunu veize nougenouge gauite'e moneo Timoteo iraduguniro.

¹ Ege, Paulo'a so'a 'adi mirihe'ohe. Badi'a'e emeġe ġabofe'ete'e vazega, zu Keriso Iesu'e eme'a fie'na'a guhine radiu'ete'e vazega. Badi'a zu Iesu'a ege ohotadu e'e Keriso Iesu apostolo vazegano reiro.

² So'a 'adi'e Timoteo, ġae mazao mirihe'ohe. Ĝa'e hube hune ege ubude, mazaġa e'a ġae mazao haramadu ġae zuni Iesu mazao firo.

Badi'a emeđe Mama zu emeđe Zuh'i'a Boro Keriso Iesu'a ġae mazao manoġa zu vetuġa ebu zama roġeġa gane'eno'i.

Ĝuriro Ihore Azaġa mazao Riġa Iraduguziro

³ E Makedonia haba'a u'a iġunirotene inare ġeirote'e teige, ġa Efeso zamaġano rado'i. E'ea radiu'ena'a, vaze nu'a ġurire ihoreġa ihoze'ete'e gararo'i.

⁴ Ebu ze amahi irihineġa zu vouġaze ni moneo mene ufeta zamare gauifine riġa ġorezo'i. 'Uguġani'a ta'iro furene'ohe, ebu Iesu mazao fie'ete'e azaġa ġabozoga veize Badi'a'a haġae'ete'e gauġa moneo mene hune ihoze'ohe.

⁵ Eġe'a 'ahige riġa iho'e'eta'a'e vaze'a zamarotitoga veize ra'ohe. Vaze zamarotitoga'e zama deheġanono'o zu duduġa rae zamare'ete'e haġae'ete'eano'o zu ihore huga hube hune mae ġihine'ete'eano'o fureru'ohe.

⁶ Rehano vaze nu'e ihore huga 'adi modadu huga o'o'ano ta'irotite'ete'e hegote'ohe.

⁷ Ze'e Mose goro ġoe'a ihoze'ete'e azaġa reihi ra'ohe. Rehano ze zeġe'a bare nagini ra'eta'a'e aġu'a, ebu ze'a hube hune rae ra'ete'e ġauġa moneo zuni aġu'a.

⁸ Eme edeġa, vaze'a ibi duduġano Mose goro ġoe'a hegotine, Mose goro ġoe'a'e manoġa.

⁹ Rehano eme edeġa, Mose goro ġoe'a'e duduġa azaġa veize mene haġairo. A'e goro ġoe'a varade'ete'e azaġa, Badi'a mene hegote'ete'e azaġa, Badi'a mene gubane'ete'e azaġa, sau'a haġae'ete'e azaġa, Badi'a ġoereo mene zaġozaġe'ete'e azaġa, Badi'a mazao mene

kurau'ete'e azağā, vi'a moga ga vaze goruze'ete'e azağā,

¹⁰ ubuma ġezo azağā, ohoze'a ohoze teite zu roğae'a roğae teite daroe'ete'e azağā, vaze oboze teadu seroze'ete'e azağā, ġurire'ete'e azağā, kotaō ġurire'ete'e azağā, ebu ihore duduğā hezahohau'ete'e ġauğā nunu hegote'ete'e azağā veize hağairo.

¹¹ Ihore huga'e Iesu hari manoğanono'o ariro. Hari manoğā a'e eme'a nigune'ete'e Badi'ağā ġihi'ağani'a rae furenadu eğe'a vaze ihozifine iniro.

Badi'a'a Paulo Vetuğaniro.

¹² Keriso Iesu emeğe Zuhı'a Boro'a inarahirote'e moneo eğe'a ani mazao manoğā tauğīra'ohe, mazağā ani'a e hube hune ani mazao fie'ete'e vazeğā rae zamaradu ane gau hağaifine ohohiro.

¹³ E ibite Iesu rae sausauniro, zu ani hegote'ete'e azağā aduga ziniro, zu utiutiğā reiro. Rehano e ani mazao mene firote'e madağano ani ağu'a radu 'ouge hağairote'e u'ano, Badi'a'a eğe vetuğahiro.

¹⁴ Emeğe Zuhı'a Boro Badi'a'a manoğā borofe iniro 'ahine, e Keriso Iesu teite tiburanadu ani mazao fie gigaru'ohe, ebu ani zu vaze zamare borofe'ohe.

¹⁵ "Keriso Iesu'a sau'a azağā ġabozoga veize raha 'adi ariro," rae ra'ete'e ġoe'a'e huga, zu vaze nidu'a mae ġihinite'e ġoe'a. Ebu e'e sau'a azağā bo'ağano ufeta sau'a hune vazeğā.

¹⁶ Rehano Badi'a'a vetuğahiro. A'e, ufeta sau'a hune vazeğā, eğe veize Keriso Iesu'a mada fağā

zamaǵa obone tirota'a'e vaze nidu'a ihozifine, ebu zeǵe zuni ane mazao fiadu ǵabone tuǵutuǵu hidifine ra'ohe.

¹⁷ Radiu tuǵutuǵu Kiniǵa, mene rudatite'e zu mene horone'ete'e Badi'aǵa tibuhuga gubanihi ebu niǵa mae ǵihinihi, onamo tuǵutuǵu! Amen.

Paulo'a Timoteo Inaraniro

¹⁸ Timoteo, eǵe ubude, ibite vaze'a ǵae moneo Badi'a ǵoere rae furenirote'e idunaǵano, eǵe'a ǵoere 'ahi iho'e'ohe. Ğa ze'a rae furenirote'e ǵoe'a hegote'ena'a, Keriso hari manoǵa veize faine utito'i.

¹⁹ Ihore huga mae ǵihino'i, zu nagini'e duduǵa ga ve'oǵa rae faine zamaradu duduǵa da'o haǵao'i. Vaze nu'e zeǵe'a bare zamaroneze duduǵa hezahoharo zu ǵasi'a fahau zubure'ete'e teige, ze'a fie'ete'e'a dauǵiro.

²⁰ Zeǵe bo'aǵano Himenaio zu Alesana'e eǵe'a Satani 'evoreo ri'iziro. Ze aduga hidadu Badi'a mene bare rae sausaunoga veize eǵe'a ihozihi reiro.

2

Nougenouge Kurau'ete'e moneo Ihoniro

¹ E'ano'o e ibite geno ǵoere 'ahi inare ǵa'ohe. Vaze nidu'a urate'ete'e ǵauǵa Badi'a mazao umido'i, zu zeǵe veize kurano'i, zu vaze 'ahoga'ahoga veize kurano'i, ebu zeǵe nidu'a veize Badi'a mazao manoǵa tauǵi ro'i.

² Nize boro azaǵa nidu'a ebu kini veize kurano'i. 'Ougine, eme Badi'a hube hune

gubane'ena'a zu zaǵozaǵe haǵae'ena'a, zama roǵeǵa huneo sifu radi'uma.

³ 'Ouge kurau'eta'a'e manoǵa, zu emeǵe āgabofe'ete'e Badi'aǵa matu'ohau'ete'e haǵaiǵa.

⁴ Badi'a'e vaze nidu'a ǵabone hidoga zu ze'e ihore huga ederadu mae ǵihinoga urate'ohe.

⁵ Badi'a'e tibuhuga, ebu Badi'a zu vaze bo'aǵano nema vazegá zuni tibuhuga. Ani'e vaze, Keriso Iesu.

⁶ Ani'a vaze nidu'a haǵaize sau'anono'o bo-haze buzoga veize ane bare dibu'iro. Ebu ani Badi'a'a ohonirote'e madaǵano 'ouge haǵadu Badi'a'a vaze ǵabozite'e rae fureniro.

⁷ Hari manoǵa e'e rae furenifine, Badi'a'a e'e haramo vazegáno zu apostolo vazegáno ohohiro. Ebu Iuda mene azaǵa mazao hari manoǵa huga ihozadu ze Iesu mazao fioga veize, e zeǵe ihore vazegáno ohohiro. E huga ǵoere'ohe zu mene gurire'ohe.

⁸ E ohozeohoze'a haba nidu'a zamaǵano Badi'a mazao kuranoga urate'ohe. Ebu ze mene maǵune'ena'a, mene rotete'ena'a, zu zaǵozaǵe radiu'ena'a, 'evoreze mae ǵihinadu kuranoga e urate'ohe.

⁹ Ebu roǵaeroǵae zuni dabua idaidaǵa faine vidanoga, iguze mene nunufe si'oga, ebu hadi naeǵa boro zu naeǵa boro dabuaga mene vidanoga urate'ohe.

¹⁰ U ze haǵai manoǵa haǵadu ze zeǵe'a bare Badi'a gubane'ete'e roǵaeǵa rae furenoga urate'ohe.

¹¹ Roǵae'e ihore azaǵa 'u'uǵano ǵoereze nidu'a egohanadu sifu edeǵa me'uma.

12 E roḡae'a ohoze ihozoga zu ibitozoga mene idaḡa ra'ohe. Ze sifu radi'uma.

13 Mazaǵa Adamu'e Badi'a'a ibite haǵairo ebu henā Eva haǵairo.

14 Satani'a Adamu mene so'oniro, rehano Eva so'onadu ani'a haǵai sau'a haǵairo.

15 Rehano roḡae'a iǵaiǵa Iesu mazao fie'ena'a, vaze zamare borofine ebu zaǵozagē'ena'a faine radiune, ze'a ene furene'ete'eano'o* Badi'a'a ǵabozı'uma.

3

Ekalesia Ibitozi'ete'e Azaǵa Haǵai

1 Goere 'ahi'e huga: Iniu ekalesia ibitozi'ete'e vazeg̫a reihi rae ra'ete'e vazeg̫a'e gau manog̫a tauǵi haǵaihi re'uma.

2 E'ano'o ekalesia ibitozi'ete'e vazeg̫a'e vaze'a ve'oǵa rae ra'ete'e haǵaiǵa mene haǵai'uma, inuga tiba da'o me'uma, faine zamare'ena'a gauı'uma, ane'a bare haǵai sau'a hezahoha'uma, ani'e vaze'a gubani'uma, i'udo azaǵa mae zouzadu ǵubuzı'uma, zu vaze faine ihozoga'e idaǵa rae ra'ete'e vazeg̫a re'uma.

3 Ani'e vu sau'a mene ufeta gagı'uma zu mene utiutiǵa re'uma, rehano roǵeru haǵai'uma, mene roteti'uma, zu hadi ubumaǵa mene re'uma.

4 Ani'a ane neo tiburu radiu'ete'e azaǵa faine ibitozi'uma zu ubugaubugani'a hube hune ani gubane'ena'a ani ǵoere egohafine ihozi'uma.

---

* **2:15 2:15** ze'a ene furenadu taufe'ete'eano'o

5 Iniu ane neo tiburu radiu'ete'e azaḡa mene faine ibitozi'ete'e vazeḡa'e nougenouge ekalesia ibitozi'uma?

6 Ekalesia iziga'e ekalesia ibitozi'ete'e vazeḡa īgurio mene ohoni'uma. Ani'e īguri e'e meine, ane'a bare niḡa mae itadu Badi'a'a Diabolo kotanirote'e teige, ani zuni kotani'uma gaogi.

7 Ekalesia ibitozi'ete'e vazeḡa'e mene ekalesia azaḡani'a zuni gubane'ete'e vazeḡa re'uma. 'Ougine, ze'a ani mene rae sausauni'uma zu Diabolo 'ahirio ani mene 'ahirini'uma.

Diakono Azaḡa Haḡai

8 Diakono azaḡa zuni ekalesia ibitozi'ete'e azaḡa teige vaze'a gubaze'ete'e azaḡa re'uma, ġoere huga da'o re'uma, vu sau'a mene ufeta gagi'uma, zu hadi ubumaḡa mene re'uma.

9 Ze zama deheḡa hina duduḡa da'o zamare'ena'a, Badi'a'a 'u'uru teadu rae furenirote'e ihoreḡa huga 'aune mae ġihini'uma.

10 Vaze 'izema ohozogano ze faine udahi'uma ebu zeġe mazao ve'oġa o'o'a reine, diakono īgurio ohozi'uma.

11 Diakono azaḡa teige, inudeze zuni vaze'a gubaze'ete'e roġaeġa re'uma, vaze mene rae sausauzi'uma, faine zamare'ena'a gaui'uma, zu gau nidu'a'e zamaze nidu'a hina haḡai'uma.

12 Diakono azaḡa zuni inuga tiba da'o me'uma, ebu ane ubugaubuga zu ane neo tiburu radiu'ete'e azaḡa faine ibitozi'uma.

13 Diakono gauġa faine haġae'ete'e azaḡa'e vaze'a nize mae ġihini'uma, ebu ze zeġe'a Keriso Iesu mazao fie'ete'e moneo ufeta borofe rae furen'i'uma.

Badi'a'a Ihore Huga rae Fureniro

¹⁴ E ġarihe amihi rehano, izidi ġae mazao
ħoe'a 'ahi mirihe'ohe,

¹⁵ mazāga e mene ġarihe amine, vaze'a Badi'a
mone nego nabudi bo'āgħano nougenouge haġae
radite'e moneo ġa iħol ifine ra'ohe. Badi'a
mone nego nabudi'e ġabode radiu'ete'e Badi'āġa
mazao fie'ete'e ekalesiaġa. Ebu ne ogoru'etene
raha hu'i sebanadu gado ohone'ete'e teige, ze'e
ħoere huga rana edau gigaru'ohe.

¹⁶ Zuhi'a Boro mazao kurau'ena'a radiu'ete'e
ġaboneġa moneo Badi'a'a rae furenirote'e
ħoe'a'e ġihi'a hune. Vaze nidu'a ħoere a'e
huga ra'ohe:

Ani'e vazeo fureraro,

Vine Zaġogani'a ani'e duduġa rae fureniro,
ani'e tuġure vigavigani'a horoniro,

vaze'a ani moneo haba'ahaba'ano haramiro,
raha azaġġani'a ani mazao firo,

ebu Badi'a'a ani adure ġoħha mae itadu e'ea
ani'e ġihi'a hune rae reiro.

4

Ĝuriro Ihoreġa Azaġa

¹ Vine Zaġogani'a 'ahige deheru ra'ohe. Vesu
vaze nu'a ihore huga mae ġihine'ete'e modadu
so'oso'o viga zu vine sau'a ihoreġa hegħot i'uma.

² Ihore 'uguġa'e zama guhi azaġa ġuriro
ħoe'anono'o are'ohe. Ze aġu'a, zeġe zamarone'e
auri gigi'āġa hina hufirot e teige rudanadu zeġe
ihore'e ve'oġa.

³ Ze vaze mazao, "Ago hahuro'i," ebu "Ogomu
nu'e ago ano'i," rae ra'ohe. Rehano ogomu

'uguğ'a'e Iesu mazao fie'ete'e zu ihole huga edere'ete'e azağani'a Badi'a mazao manoğ'a tauğ'i radu anoga veize Badi'a'a hağadu rifiro.

⁴ Mazağ'a Badi'a'a hağairote'e ġauğ'a nidu'a'e manoğ'a. Eme ani mazao manoğ'a tauğ'i radu e'e aune, ġauni 'ahoga mene hezahoha'uma.

⁵ Mazağ'a Badi'a'goere ebu eme'a ogomu veize manoğ'a tauğ'i rae kurau'ete'e u'ano, ogomu nidu'a'e zağoga.

Iesu Keriso veize Gaue'ete'e Vazeğ'a Manoğ'a

⁶ Ga eğe ġoere 'adi nego nabudi faine ihozo'i. 'Ougine, ġa'a mae ġihine'ete'e ġoe'a huga zu hegote'ete'e iholeğ'a huga hina ufeta ġuhuradu Keriso Iesu veize gaue'ete'e vazeğ'a manoğ'a re'uma.

⁷ Badi'a rae sausaune'ete'e ġuriro hariğ'a zu vouğaze irihine hezahohano'i. Rehano Badi'a gubane'ena'a radoga veize ġa ġae bare taufo'i.

⁸ Ahiri faine taufine, manoğ'a nu me'uma. Rehano Badi'a gubane'ena'a radiune, ġau nidu'a ibiğano manoğ'a hid'i'uma. Manoğ'a a'e izidi madağano zu zama moneo Badi'a'a rifi'uma rae ġoitorirote'e ġaboneğ'a.

⁹ Ġoere a'e huga, zu vaze nidu'a mae ġihinite'e ġoe'a.

¹⁰ Eme Badi'a'a ġoitorirote'e ġaboneğ'a hidifine, ġihau gaue inare'ohe, mazağ'a eme'e ġabode radiu'ete'e Badi'ağani'a e'e rifi'uma rae mae ġihine'ohe. Ani'e vaze nidu'a ġaboz'e'ete'e zu ani mazao fie'ete'e azağ'a ufeta hune ġaboz'e'ete'e Badi'ağ'a.

¹¹ Za ihole 'adi riğ'a zo'i ebu ihozo'i.

¹² Ġa'e tahi'a iziga radu vaze 'ahogani'a ġa ovoe ġiaoga gararo'i. Rehano ġa'e fie'ete'e vazęga radu faine ġoero'i, faine haġao'i, vaze zamare borofo'i, Iesu mazao hube hune fio'i ebu zama deheġa hina Badi'a ubumao haġai duduġa haġao'i. 'Ougine, fie'ete'e azaġani'a ġa tuhutuhu'i'uma.

¹³ Vaze ubumao Buka Zaġoġa me'odoga, haramoga zu ihozoga veize inaro'i, onamo eġe'a ami'uma.

¹⁴ Ekalesia ibitozi'ete'e azaġani'a ibite 'evoreze ġae rana teadu Badi'a ġoere rae furenirotene, ġa Badi'a mazaono'o ġahunone hidiro. Ĝahunone a'e ago re'ore'ono'i.

¹⁵ 'Ahiguġa nidu'a ġae'a zamaġo nidu'a hina inare haġadu ġa'a ufeta ġuhure'eta'a'e vaze nidu'a ihozo'i.

¹⁶ Ġaboneġo zu ihoreġo faine ġiano'i. E ġate'e 'aune haġao'i. 'Ougine, Badi'a'a mene ġae da'o, rehano ġae ihore igi'ete'e azaġa zuni ġabozi'uma.

5

Ekalesia Azaġani'a Haġaite'e Haġaiga moneo Ihoniro

¹ Ohoze vouġa riġa ago rono'i, rehano mogo teige iraduguno'i. Ohoze iziga'e negoġo teige iraduguno'i.

² Roġae vouġaġa'e vi'u teige iraduguno'i. Roġae iziga'e hube hune zamaġo deheġa hina ezeġo teige iraduguzo'i.

³ Dananoga vazęga o'o'a ġozobaġa nidu'a gubazo'i.

4 Rehano ġozoba 'ahoga'e tahi'aġeta ga aġiġeta reine, tahi'aġa zu aġiġani'a zeġe neo tiburu radiu'ete'e azaġa ibite geno taufo'i rae ihozi'uma.* Ebu vize moze zu aġize'a ubudeze faifairu tau-firote'e moneo, ubudeze zuni vize moze zu aġize mazao barono'i rae ihozi'uma, mazaġa a'e Badi'a matu'ohau'ete'e haġaiġa ra'ohe.

5 Dananoga vaseġa o'o'a zu ane da'o radiu'ete'e ġozobaġa'e Badi'a'a hube hune ani danani'uma rae mae ġihine'ena'a, ohere zu madai 'aune umide kurau'ohe.

6 U iniu raha matu'uġa veize da'o radiu tauġe'ete'e ġozobaġa'e ġaboga rehano, rune ġozobaġa ra'ohe.

7 Vaze'a ekalesia azaġa'e ve'oġa rae mene rozifine, 'ahiguġa ekalesia azaġa ihozo'i.

8 Iniu nabuga mene taufe'ete'e vaseġa zu nabuga bo'aġano ane neo tiburu radiu'ete'e azaġa mene ufeta taufe'ete'e vaseġa'e ani'a fie'ete'e o'onirote'e vaseġa. Ani'e sau'a, u mene fie'ete'e vaseġa'e ani vitinoga.

9 Iniu muriġa 60 vitinoga zu ġae tiba da'o hahuriote'e[†] ġozobaġa reine, ekalesia'a danazite'e ġozobaġa nizeo zouzi'uma.

10 Ebu ani'a gau manoġa haġadu vase'a nigune'ete'e ġozobaġa rae re'uma. Ani'e ubugaubuga faine taufi'uma, vase mae zouzadu ġubuzi'uma, Badi'a mone azaġa veize tuġure vaseġa teige gau'i'uma, aduga hide'ete'e azaġa danazi'uma, ebu haġai manoġa nidu'a haġaifine

* **5:4 5:4** ze ibite Badi'a mazao fie'ete'e azaġa haġaiġa ederi'uma

† **5:9 5:9** ize mazao zama tibano haġaidote'e

inari'uma.

¹¹ Ġozoba iziga ro'idene ġozoba nizeo ago to'i. Mazaġa ze ahiri ura haġaihi rae zamare'etene Keriso veize gau'e'ete'e modadu hahurihi ra'ohe.

¹² E'ano'o ze ibite Keriso mazao ġoitorirote'e ġoe'a vari'adu vaze'a ze sau'a haġairo rae re'uma.

¹³ Ebu ze'e tubuġa radu ne 'ahoga'ahogano ragave tauġe'ete'e haġaġa hegoti'uma. Mene tubuġa da'o, reħano vaze dudizi'uma, vaze gauo ġunuġuni'uma, ebu mene reite'e ġoe'a re'uma.

¹⁴ E'ano'o eġe'a, ġozoba iziga bare hahuradu ze ubudeze furezo'i ebu neze faine taufo'i rae iraduguze'ohe. 'Ougine, ze ve'oġa 'ahoga mene haġadu agire vazeġani'a ze rae sausauzoga mene idaġa re'uma.

¹⁵ Ġozoba nu'e amahi Keriso modadu Satani hegotiro.

¹⁶ Ekalesia roġae 'ahoga, ane nabuga bo'aġano ġozoba nu e'e reine, ani'a ze danazi'uma ebu ekalesia mazao ze danazoga mene umizi'uma. 'Ougine, ekalesia'a iniu danazoga vazeġa o'o'a ra'ete'e ġozobaġa huga nidu'a da'o danazi'uma.

¹⁷ Ekalesia ibitozi'ete'e azaġani'a ekalesia faine ibitözine, ekalesia azaġani'a ze ufeta hune gubazi'uma. Zeġe bo'aġano haramo azaġa zu iħore azaġa veize ufeta hune gubazi'uma.

¹⁸ Mazaġa Buka Zaġoġano 'ahige ra'ohe, "Vaze'a boromakau hina vuidi hirive'ete'e[‡] madaġano boromakau zuni vuidi afine hebeze

---

[‡] **5:18 5:18** Iuda azaġa hirive'ete'e ibiġa amahiġa. Boromakau'a vuidi rana oname onae'ena'a, vuidi ogaġa ġomake vaġine'ohe.

ago furu'o'i,"¹⁸ zu "Gau vazeğani'a ane gau naeğä me'uma."¹⁸

¹⁹ Ekalesia ibitozi'ete'e vazeğä 'ahogani'a ve'oğa hağadu kotao ohonihi reine, ane ve'oğa rae furene'ete'e azağä aheu ga uğidu vağ'o'i. 'Uguğä azağä o'o'a ro'idene, ani kotao ago ohono'i.

²⁰ Ekalesia ibitozi'ete'e azağani'a sau'a 'aune hağaine, ekalesia azağä ubumao rozo'i. 'Ougine, vaze 'ahoga'ahoga zuni sau'a hağaaoga ri-honi'uma.

²¹ Badi'a zu Keriso Iesu ebu Badi'a'a ohotirote'e tuğure viga ubumao e riğä ga'ohe. Ğoere 'adi hegoto'i. Ğa'a vaze nidu'a mazao mene inahe'ena'a, idane hağao'i.

²² Ekalesia ibitozi'ete'e azağä ohozo'idene, zeğe rana 'evoreğö ago ġarihe to'i. Vaze sau'ano ago 'aug'o'i, rehano ġa ġae'a bare ġia'e'ena'a, deheğano radiu'eno'i.

²³ Izidiono'o vu isoğä da'o ago gago'i, rehano ġae isi veize zu ġae ġehağä ma'ete'e ugiğä'e manoroga veize vaini vuğä tahiğä zuni gago'i.

²⁴ Vaze nu'a hağai sau'a furene hağadu ze 'izema kotazogano hağaise sau'ani'a fureru'ohe. U nu'a hağaise sau'a'e 'u'uru teadu vesu'u fureru'ohe.

²⁵ E'e teige, hağai manoğä'e deheru fureranadu vaze'a edere'ohe, ebu hağai manoğä 'u'uruğä zuni mada 'ahogano fureranadu vaze'a edere'ohe.

6

¹ Ekalesia azaǵa bo'aǵano tuǵure azaǵani'a zeǵe zama nidu'a hina zuhi'aze gubazi'uma. 'Ougine, vaze'a Badi'a ni zu emeǵe ihore mene rae sausauni'uma.

² Tuǵure azaǵa zeǵe zuhi'a'e fie'ete'e azaǵa reine, zuhi'aze'e zeǵe ekalesia nabuga radu mene ovoe ġiasi'uma. Rehano tuǵure azaǵa'e zuhi'aze veize ufeta gau'i'uma, mazaǵa zeǵe gauono'o manoǵa hide'ete'e azaǵa zuni fie'ete'e azaǵa zu Badi'a zamarone azaǵa.

Čuriro Ihoreǵa Azaǵa

Goere 'adi ekalesia azaǵa ihozo'i ebu e'e hegatifine inare zo'i.

³ Vaze nu'e ihore 'ahoga ihoze'ena'a, emeǵe Zuh'i'a Boro Iesu Keriso ihoreǵa huga zu Badi'a gubane'ete'e ihoreǵa mene mae ġihine'ohe.

⁴ Ze zeǵe'a bare nize mae itadu ġauni 'ahoga mene edere'ohe, zu vaze teite rotetihi zu ta'irotitih ra'ohe. E'e u'ano, ahiahi, roteto, vaze rae sausauze'ete'e'a fureru'ohe ebu zamarone sau'ani'a vaze 'ada'adaze'ohe.

⁵ Ebu zamaze'a ufeta sautaro zu ze ihore huga modiro. E'ano'o hadi hidoga veize ze Badi'a gubane'ohe zu zeǵe bo'aǵano roteto'a 'aune fureru'ohe.

⁶ Rehano eme'a ġau nidu'a moneo idaǵa da'o rae zamare'ena'a, Badi'a gubane'ete'e ibiǵano radiune, manoǵa boro hidi'uma.

⁷ Eme raha 'adao ahiri isoǵa fureraro ebu ahiri isoǵa ruda'uma.

⁸ E'ano'o ogomu zu dabua'e emeǵe mazao e'e reine, a'e idaǵa rae re'uma.

9 Ma'ora vazeġa reihi ra'ete'e azaġani'a sau'a haġaihi rae ra'ete'e zamaġano uite'ohe. Ebu ze 'ahirizeadu kauriġa zu zamarone sau'a zamaġano diuġe'ohe. 'Ougadu ze ruize'ete'e zu sausauze'ete'e ibiġano uite'ohe.

10 Sau'a nunu nidu'a'e hadi ubumaġaono'o fureru'ohe. Vaze nu'a hadi ufeta mouga veize, fie'ete'e modadu ragaviro ebu aduga boro hidadu zamaze ufeta adudaro.

Ihore Ĝoe'a Ĝonaga

11 Rehano ġa, Badi'a mazao fie'ete'e vazeġa, haġai sau'a 'uguġanono'o vaġino'i. Ebu Badi'a ubumao haġai duduġa haġaoga, Badi'a gubanoga zu fioga, vaze zamare borofoga, aduga zamaġano zamaġo obone touga, zu roġeru haġaoga veize inaro'i.

12 Ĝae'a fie gigaru'ete'e veize faifairu utito'i ebu ġabone tuġutuġu mo'i. E'e veize Badi'a'a ġa huġadiro, ebu vaze ġehaġani'a ġae ġoere igirotene, ġa zeġe ubumao ġae'a fie'eta'a'e huga rae fureniro.

13 Ĝau nidu'a ġabone zini'ete'e Badi'aga ubumao zu Pontio Pilato ubumao huga da'o rae furenirote'e vazeġa, Keriso Iesu ubumao eġe'a ġoere 'ahi riġa ġa'ohe.

14 Ga ve'oġa 'ahoga ga vaze'a ġa'e roġadite'e haġaiġa 'ahoga ago haġao'i, ebu eġe ġoere 'adi 'aune hegoto'i, onamo emeġe Zuhi'a Boro Iesu Keriso'a bari'uma.

15 Badi'a'a ohonirote'e madaġano Keriso tuġuni'uma. Badi'a'e eme'a niguńite'e vazeġa,

zueme Zuhi'afi'ete'e Vazeğā tibuhuga, zu Kini Čihi'ağā Hune, zu Zuhi'a Boro Čihi'ağā Hune.

¹⁶ Ani tibuhuga da'o menerudau'ohe ebu agağā huneo radiu'ohe. Vaze'a e'e agağā uhığā hune onamoga'e mene idağā. Vaze 'ahogani'a ani mene horoniro zu horonoga'e mene idağā. Ani gubanihi. Ani'a inarağā hina zuhi'afi'uma, onamo tuğutuğū. Amen.

¹⁷ Izidi madağano ma'ora azağā 'ahige riğā zo'i. Ze zeğe'a bare nize mene mae iti'uma. Ebu mene radiu tuğutuğē'ete'e toheğā mene zamare boroñi'uma, rehano eme matu'e radoga veize ğau nidu'a borofe rifi'ete'e Badi'ağā ufeta zamare boroñi'uma.

¹⁸ Ebu ze hağai manoğā zu gau manoğā ğehağā hağai'uma, zu ğahugone zamaroneğā hina ğauze zahara azağā teite matu'e ğahugi'uma.

¹⁹ Ze 'ouge hağaine, ze'a zeğe veize ğau manomano adureo ragateragate teadu zama moneo ğabone huga hidi'uma.

²⁰ Timoteo, Iesu'a ğanirote'e ihoreğā huga faine ğiano'i. Badi'a mene gubane'ete'e ğoe'anono'o zu huga o'o'a ta'iroğanono'o vağino'i. Edeğā boro rae ğuriradu ihore huga hezahohau'ete'e azağā mazaono'o vağino'i.

²¹ Guriro ihoreğā e'e rae furenriote'e azağā nu'e zeğe'a finuta'a'e modiro.

Badi'a'a zae mazao manoğā furene'eno'i.

**Buka Zaḡoḡa Ġoitore Iziga
The New Testament in the Uare language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Uare long Niugini**
copyright © 2017-2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Uare

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-08-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Aug 2025 from source files dated 11 Aug 2025

c398f744-e34b-525a-a9fe-d04e84ab7b13